

XEROPHYTA

Contactblad van de afdeling Wageningen e.o.
(opgericht 1 mei 1955)

Jaargang 29 no.2
April 2025

**Afdeling ‘Wageningen en omgeving’ van Succulenta,
Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers van cactussen en
andere vetplanten**

Herinneringen aan Ad van der Mispel

Mijn cactusvriend is er niet meer. Ad van der Mispel is begin februari overleden. We hebben ervan gehoord en er over gelezen in Xerophyta. Hij haalde mij de avonden op wanneer we de 2^e donderdag van de maand bijeen kwamen. Stipt op tijd gingen we naar de Floralaan. Stonden er meerdere auto's op de plek waar we moesten zijn hinderde hem dat allerminst als er maar een klein plekje over was. Dan volgde de hartelijke ontmoeting met de andere plantenliefhebbers.

Gezellig was het altijd en boeiend met een thema waarover een spreker vertelde. Welke avonturen er waren onderweg en over de schoonheid die met moeite tussen de struiken was vereeuwigd.

Er was die avond genoeg om over te praten, zo ook op onze terugreis. Dat het wel eens later werd was geen probleem voor Ad al moest nadat hij mij met rollator en al had thuis gebracht zelf dan een hele tijd in het donker naar zijn huis in Cothen.

Dat hij problemen had met zijn gezondheid was aan het gesprek onderweg niet te merken. Allebei waren we met de liefhebberij bezig. We hadden een fijne avond gehad.

Ad had zijn verdiensten in de club. Door zelfstudie bij het kweken en door te rade te gaan bij degenen die andere methoden praktiseerden. Hij deed graag mee in de Haworthia werkgroep en wist goed hoe een kas werd gebouwd. Dat laatste leerde hij zichzelf toen Geertje, zijn echtgenote enig bezwaar aantekende als het woonhuis dreigde te worden overwoekerd. In een smakelijk verhaal in het clubblad hebben we kunnen lezen hoe Ad met polycarbonaat, dubbelglas en aluminium een prachtig bouwwerk neerzette en een kleiner exemplaar er naast bouwde.

Ben Cornelissen

Verslag Algemene Ledenvergadering 9 januari 2025

1. Opening

Voorzitter Peter Knippels opent rond 20.00 uur de vergadering. Er zijn 18 leden aanwezig, 2 leden hebben zich afgemeld.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Er zijn geen mededelingen en ingekomen stukken.

3. Notulen van de Algemene Ledenvergadering 11 januari 2024

De notulen worden goedgekeurd.

4. Verslag secretaris

Er zijn geen opmerkingen.

5. Verslag penningmeester

Penningmeester Evert Weijman geeft uitleg bij het financieel jaarverslag, we sluiten het jaar 2024 af met een positief resultaat van € 512.78. Dit hoge bedrag wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat we geen bankkosten meer hebben en door verkoop van boeken uit de bibliotheek.

6. Verslag kascommissie

De kascommissie, bestaande uit Bram Munters en Coert van Dijk, heeft de inkomsten en uitgaven van de afdeling gecontroleerd en akkoord bevonden. Zij stellen de vergadering voor het bestuur en de penningmeester decharge te verlenen voor het in 2024 gevoerde beleid.

7. Verkiezing kascommissie 2025

De nieuwe kascommissie bestaat uit Bert Westerhuis en Nico Lippe, reserve is Coert van Dijk.

8. Begroting 2025

De afdeling bestaat dit jaar 70 jaar. Er wordt besloten 500 euro uit de reserve aan de post evenementen toe te voegen om in het kader van het 70-jarig bestaan een aantal activiteiten te organiseren.

9. Vaststellen contributie 2025

De contributie blijft ongewijzigd: € 25, gezinsleden € 12,50 en jeugdleden (tot 18 jaar) € 10.

10. Bestuursverkiezing

Evert Weijman is aftredend en stelt zich niet meer herkiesbaar. Hij is in totaal 20 jaar penningmeester geweest en heeft daarnaast 7x de Succulentastand op de geraniummarkt in Veenendaal georganiseerd. Hij is altijd heel precies met de financiën omgegaan en laat een financieel gezonde afdeling achter.

Als dank hiervoor wordt hij tot erelid van de afdeling benoemd. Uit handen van de voorzitter ontvangt hij de bijbehorende oorkonde en een cadeaubon.

John Esseling heeft aangegeven de nieuwe penningmeester te willen worden.

11. Deelname plantenbeurs Oosterbeek

De datum is nog niet bekend. Stephen, Coert en Kathelijne willen meewerken als de datum schikt.

De verkoop van grote planten levert het meeste op.

12. Reisje 14 mei 2025

Het voorstel is om naar Aart Vijverberg te gaan en zo mogelijk ook naar een liefhebber in de buurt.

13. Jaarprogramma 2025

De secretaris geeft het jaarprogramma in grote lijnen weer. Meer informatie komt in Xerophyta.

14. Rondvraag

-Ad vraagt of er nog boeken in de bibliotheek zijn. Die zijn er niet meer en ook het abonnement op Avonia is opgezegd omdat het blad nauwelijks gelezen werd.

-Coert stelt voor om actief aan ledenwerving te doen en contact te zoeken met (nieuwe) leden om ze meer bij de afdeling te betrekken.

Suggesties: - contact zoeken met plaatselijke krant

- afdelingsactiviteiten via de landelijke facebookgroep onder de aandacht brengen.

-John geeft aan dat leden zich nog altijd bij de Whatsappgroep kunnen aansluiten.

-Wilbert vraagt of het mogelijk is een lijst te maken van welke planten iedereen heeft, specialisaties, favoriete geslachten enz... en of men het leuk vindt om mensen te ontvangen.

De secretaris zal een mail rondsturen en daarna een lijst samenstellen.

-op 12 april vindt de landelijke ALV plaats in Alkmaar. Coert van Dijk heeft aangegeven geen afdelingsvertegenwoordiger te willen zijn. Er heeft zich nog geen vervanger gemeld.

15. Sluiting

Rond 21.00 uur wordt de ledenvergadering door de voorzitter gesloten.

Bijeenkomst 13 februari 2025

Er zijn 15 leden aanwezig.

De voorzitter opent de bijeenkomst met het vragen om 1 minuut stilte om ons overleden lid Ad van der Mispel te herdenken. Coert heeft in Xerophyta een treffend In Memoriam geschreven.

John Esseling heeft aangegeven de nieuwe penningmeester te willen worden, zijn aanbod wordt onder applaus door de leden geaccepteerd.

Opmerkingen/vragen

- Er heeft zich nog niemand gemeld als afdelingsvertegenwoordiger voor de ALV op 12 april
- Voorgesteld wordt om het 70-jarig jubileum te vieren met een barbecue, Eric van Workum zal dit samen met Lisa van Malssen organiseren
- Henk van Doorn heeft aangegeven zijn lidmaatschap te willen beëindigen en komt nog een keer langs om afscheid te nemen.
- Coert en Kathelijne van Dijk en Chris Geris geven zich op om mee te werken aan de plantenmarkt in Oosterbeek
- Coert van Dijk vraagt of het bestuur er over na wil denken hoe het geld van de afdeling veilig te plaatsen en dat ook vast te leggen.

Dan krijgt Wilbert Hetterscheid het woord, hij zal ons meer vertellen over de euphorbia's van Madagaskar.

Madagaskar is een eiland dat geologisch geïsoleerd is geraakt bij het verschuiven van de continenten en het langst verbonden was met India.

Daardoor zijn veel planten endemisch.

Er zijn verschillende klimaatzones, waarbij de natte passaatwinden van de Indische oceaan van oost naar west trekken en leeg regenen zodra ze het hoge plateau bereiken. Daardoor is de oostkant vochtig en groen en wordt het naar het westen toe steeds droger. Ook het zuiden is droog, veel planten leven daar van de mist. Van de oorspronkelijke vegetatie is veel verdwenen.

Veel Malagassiërs stammen af van immigranten uit Indo-Maleisië. De bewoners zijn heel arm en verkopen uitgegraven planten zoals caudexen op de markt.

Dan krijgen we een korte cursus taxonomie en de moeilijkheden die daar bij komen kijken, met als voorbeeld de zoektocht naar *Euphorbia millii* en *Euphorbia splendens*. Die 2 worden nog wel eens door elkaar gehaald en over de oorsprong was er verwarring.

Voor taxonomisch onderzoek is het oorspronkelijke materiaal in herbaria belangrijk. Als dat er niet is of niet gevonden wordt is een tekening bij een

eerste beschrijving ook geldig. Samen met zijn collega Thomas Haevermans heeft Wilbert onderzoek gedaan waarbij er ook concurrentie was van andere onderzoekers en de meningen niet altijd gelijk liepen.

De eerste publicatie verscheen in 2021 met als conclusie, gebaseerd op oude geschriften, dat de echte *E. millii* uit Zuid-Madagaskar stamt. De plant werd ook gevonden en gefotografeerd.

E. splendens daarentegen groeit een stuk noordelijker op het hoogplateau en ver van *E. millii*. Van *E. splendens* was de vindplaats in de eerstbeschrijving genoemd en was er herbariummateriaal. De plant werd ook teruggevonden in het aangegeven gebied.

Euphorbia hislopiana

Na de pauze zijn de planten aan de beurt. In het noorden op het hoogplateau zitten er tussen de granietstukken kalkmassieven die door verwerking een bizar landschap vormen met scherpe punten, waartussen planten groeien.

Verder zien we een aantal iconische planten zoals baobabs, alluaudia's en diverse pachypodiums.

Ook komen er vrij veel kalanchoe's voor en uncarina's en ceropegia's.

Dan de euphorbia's, een geslacht waarvan de zogenaamde "bloem" geen echte bloem is maar een schijnbloem die cyathium wordt genoemd.

Beschrijving van een cyathium volgens wikipedia: bestaat meestal uit een kopjesvormige bodem, gevormd door twee kelkbladen. Daarbinnen bevindt

zich één vrouwelijke bloem, omringd door meerdere mannelijke bloemen die gereduceerd zijn tot één meeldraad. Een aantal hoornvormige honingklieren omgeeft dit geheel. Bij de verschillende Euphorbia-soorten komen variaties hierop voor.

Aan de oostkant van Madagaskar komen natte bossen voor waar Euphorbia leuconeura groeit. Deze plant was al decennialang in cultuur zonder dat de oorspronkelijke vindplaats bekend was, die is later wel gevonden.

E. mangelsdorffii groeit kruipend op zurige moerassige bodems.

Andere soorten: E. longitubicinicyathium, E. viguieri, E. pachypodiodes.

Op het plateau komen zandige stukken voor, daar groeien kleinere soorten waardoor ze een grotere overlevingskans hebben.

Een boomvormige euphorbia is E. stenoclada.

Nog een naamsverwisseling: E. decaryi is eigenlijk E. boiteaui en E. francoisii is de echte E. decaryi.

E. millii

E. splendens

E. gigantea

Bijeenkomst 13 maart 2025

Er zijn deze avond 14 leden aanwezig.

We hebben dit jaar 2 jubilarissen: Anton Hartsuiker is 50 jaar lid van de vereniging en Bram Munters 25 jaar. Anton ontvangt uit handen van de voorzitter het bijbehorende speldje en een bakje voorjaarsbloeiers. Anton's interesse begon bij een kraam met succulenten in Den Haag, na zijn verhuizing naar Ede duurde het nog 10-15 jaar voor hij zich actief ging bezig houden met succulenten. Ook al het andere groen heeft zijn interesse.

Bram ontvangt zijn speldje op een later tijdstip.

Diversen:

-Evert Verschoor zal de afdeling vertegenwoordigen op de ALV op 12 april.

-Coert van Dijk zal in april een knieoperatie ondergaan en kan doordoor niet deelnemen aan de activiteiten in het voorjaar.

- Eric van Workum heeft 4 stekken van Eriocactus magnificus meegenomen.
- 14 juni organiseert Evert Weijman een kasbezoek in combinatie met het helpen verpotten van zijn planten, aanvang 10.00 uur. Als je wil komen graag aanmelden bij Evert i.v.m. de lunch.
- Stephen Bolier en Chris Geris zullen deelnemen aan de beurs in Oosterbeek op 3 mei. Leden die planten ter beschikking willen stellen kunnen deze meenemen naar de aprilvergadering of contact opnemen.

Dan krijgt Coert het woord om zijn plant van de maand voor te stellen:
het geslacht Cochemiea

Cochemiea is een cactusgeslacht dat eerder bij de mammillaria's hoorde maar sinds 2021 weer als een apart geslacht geaccepteerd wordt en waar nu ook andere grootbloemige mammillaria's aan toegevoegd zijn.

Cochemiea in engere zin bevat soorten die stammen van het schiereiland Baja California bij Mexico en ze lijken in veel opzichten op Mammillaria. Alle soorten Cochemiea hebben korte cilindrische stammen die door vertakking kleine bosjes van een dozijn of meer stammen kunnen gaan vormen. Ze groeien het liefst in scheuren van rotsen, waar ze dan als het ware overheen kruipen. De stammen zijn voorzien van tuberkels en zwaar bewapend met stevige stekels; op één na hebben alle soorten een prominente gehaakte centrale doorn(s). De rode (soms oranje) buisvormige bloemen zijn daarnaast een typisch onderscheidend kenmerk. De bloemen zijn symmetrisch en steken met langwerpige bloembuizen uit boven de stekels met sterk naar achteren gebogen bloembladen. Net als bij Mammillaria groeien de bloemen na het tweede jaar uit de oksels, areolen, van de tuberkels.

Je ziet ze niet veel omdat ze tot steeds grotere groepen kunnen uitgroeien waardoor ze steeds meer plek gaan innemen.

Soorten

C. pondii

C. pondii maritima

C. pondii setispina

C. halei

C. poselgeri

Teelt: ze houden van veel zon en licht, 's zomers het liefst buiten of anders goed ventileren. Ze hebben 's zomers flink water nodig en ook wat voeding. Ze groeien niet snel maar bloeien makkelijk en de planten kunnen tot behoorlijke groepen uitgroeien. In de winter droog houden bij ongeveer 5°C.

Vermeerdering: kan door zaad, maar gebeurt meestal door stekken.

Verpotten/grond: elke 2-3 jaar verpotten, in een open en goed doorlatend grondmengsel met weinig organisch materiaal zodat de wortels kunnen ademen want ze zijn erg gevoelig voor rot.

Water geven: in de zomer kunnen ze flink wat water hebben, maar tijdens de wintermaanden bijna volledig droog houden. Als de grond te lang droog blijft kan wortelverlies optreden, maar dat kan ook als de planten te nat of te koud staan.

De volgende plant van de maand wordt in september besproken door Evert Weijman.

Na de pauze vertelt Lisa van Malssen ons d.m.v. een interessante PowerPointpresentatie iets meer over de **bloemen van onze planten**.

Bloemen in planten zijn mooi maar vooral functioneel en heel variabel, ze zijn er voor de voortplanting en moeten bestuivers lokken. Wanneer een plant gaat bloeien hangt af van een aantal factoren: leeftijd, gezondheid, plantenhormonen en het seizoen, waarbij temperatuur, water, vernalisatie en daglengte een rol spelen.

Leeftijd en gezondheid:

- bij te veel stikstof gaat een plant groeien i.p.v. bloeien
- ook stress door bijvoorbeeld luizen of droogte vermindert de bloei
- ethyleengas uit rijpe bananen in de buurt kan knopval veroorzaken

Daglengte/nachtlengte: we onderscheiden 3 categorieën: neutraal, kortedagplanten en langedagplanten. Bij kortedagplanten kan de bloei geremd worden als de nacht onderbroken wordt door licht en de langedagplanten hebben een korte nacht nodig. Hierbij spelen phytochromen een rol, dit zijn pigmenten die licht vangen.

Licht: kwekers gebruiken vaak kunstlicht waarbij roodere tinten de bloei bevorderen en blauwe tinten de groei.

Temperatuur: om te kunnen bloeien moet de temperatuur een bepaald aantal dagen boven een bepaalde temperatuur zijn geweest, dit noemen we degree days. Dat geldt ook voor de winterrust: een bepaalde tijd onder een bepaalde temperatuur.

Vocht en droogte: bepalen o.a. de gezondheid van een plant, de beschikbaarheid van water vertelt veel over een seizoen. Voor bestuivers en voor kieming van de zaden is ook vocht nodig. Echinocereussen krijgen pas water na de knopzetting.

Diversen:

- vernalisisatie is het door kou beïnvloeden van groeiprocessen, zoals kieming van bepaalde zaden en het stimuleren van de bloei bij planten. Cactussen hebben een winterrust nodig met kou en droogte om te kunnen bloeien.
- nachtbloeiërs zijn zeer temperatuurgevoelig
- cristaten bloeien of niet of zeer uitbundig
- bemesting: het beste is een meststof met NPK waarbij het P- gehalte 2 x N is en het K- gehalte 3 x N. In de zomer bemesten voor een goede bloei volgend jaar.

Activiteitenkalender

10 april: lezing door Andre van Zuijlen over Baja California

3 mei: plantenmarkt in Oosterbeek

14 mei: reisje naar o.a. Aad Vijverberg

**24 mei: excursie naar van Gimborn Arboretum o.l.v. Wilbert
Hetterscheid, aanvang 13.00 uur**

12 juni: doe-avond over enten door Evert Smienk

**14 juni: kasbezoek bij Evert Weijman in combinatie met het helpen verpotten van een deel van zijn planten.
Aanvang 10.00 uur. Graag doorgeven als je komt i.v.m. lunch.**

25 juni: kasbezoek bij Eric van Workum en barbecue ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van de afdeling.

augustus : zomeravondbijeenkomst

11 september: thema-avond met als onderwerp geel in de breedste zin van het woord, met foto's van leden

9 oktober: grote najaarsverloting

13 november: lezing door Peter Knippels over zijn reis door Namibië

11 december: gezellige avond met quiz door Lisa van Malssen.

Kopij gevraagd: kopij voor het juninummer van Xerophyta graag uiterlijk 31 mei inleveren.

Contact

Chris Geris, tel: 0318-417319, email: chrisgeris53@gmail.com

Lidmaatschap

Contributie afd. Wageningen e.o.: € 25, gezinsleden € 12,50 en jeugdleden € 10 per jaar.

Vergaderlocatie

Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp"
Floralaan 20/B te Wageningen. Tel.: 0317-411601

Omslagfoto: Crassula pyramidalis

www.llifle.com, Valentino Vallicelli